

Пишньоха А.А., студент 4-го курсу
факультету № 2 НАВС *Науковий*
керівник: Гелич Ю.О., кандидат
юридичних наук, доцент

Перекладач у господарському процесі: проблеми сьогодення

За останні декілька років реформація законодавства торкнулась майже всіх галузей права, проте чи мало проблемних питань залишаються невирішеними і потребують певних кроків щодо їх розв'язання. Однією з таких проблем на сьогоднішній день є правовий статус перекладача в господарському процесі, тому далі пропонуємо розглянути це питання більш детальноше.

Дана тема є актуальною, адже у науці господарського права все частіше ведуться дискусії щодо правового статусу перекладача в господарському процесі. Це зумовлене ще тим, що Господарський процесуальний кодекс

України не містить чіткої статті, яка б регулювала права і обов'язки перекладача як учасника господарського процесу.

Перед тим як розглянути дане питання потрібно визначити, що перекладачем є особа, яка вільно володіє мовою, якою здійснюється судочинство, та іншою мовою, знання якої необхідне для усного чи письмового перекладу з однієї мови на іншу. Тому як мовний посередник перекладач здійснює не тільки переклад, а й різні види транскодування, тобто здійснює переклад, що відповідає оригіналу і виражає ті ж комунікативні установки, що і оригінал. Найчастіше перекладачі здійснюють усний або письмовий переклад, або поєднують ці види діяльності [1, с.13].

В окремих статтях Г осподарського процесуального кодексу періодично згадується про статус перекладача. Зокрема, зазначається про відповідальність перекладача і його оплату праці (п.5. ч.2 ст.81 ГПК України). Законодавець виокремлює перекладача як окремо учасника та попереджає його про відповідальність за завідомо неправильний переклад, хоча не прописує яка саме відповідальність наступатиме в такому випадку (ст. 44, 48 ГПК України) [2, с. 5].

Керуючись нормами, які зазначені в господарському процесуальному кодексі України, перекладач наділений наступними повноваженнями: 1) несе відповідальність за завідомо неправильний переклад, 2) відповідає за дачу завідомо неправильного висновку або відмови від дачі висновку, 3) має певну оплату за проведену ним роботу. Попри це, чітко в Господарському процесуальному кодексі України не окреслено прав, обов'язків, відповідальності перекладача як учасника господарського суду, що є не прийнятним, адже фахівець, який бере участь у процесі, повинен володіти певним обсягом повноважень для здійснення передбачених дій. Цієї самої позиції дотримується більшість науковців, які розкритикували ГПК за відсутність норм, щодо правового регулювання перекладача в господарському процесі.

Попри відсутність чіткого регулювання правового статусу перекладача, фахівці даної галузі звертають увагу ще на одну проблему, яка склалась на сьогоднішній день. А саме на практичні проблеми, коли було зафіксовано випадки неякісного перекладу через відсутність у перекладача знань з юриспруденції, нормативно-правової бази країни, мовою якої здійснюється переклад. Наприклад, міжнародна компанія має намір відкрити представництво в Україні. Перший, до кого має звернутися компанія - це перекладач. Адже усі питання і тонкощі поставленої мети будуть вирішуватися через посередництво перекладача. Коли справа доходить до перекладу документації, то питання досвідченого у цій сфері перекладача набуває особливої актуальності. В Україні, нажаль, відсутня вузькопрофільна підготовка перекладачів. Тобто, диплом магістра вищого навчального закладу надає перекладачу право здійснювати усний, письмовий переклад і бути повноцінним учасником господарського процесу. Але, цей диплом, нажаль, не засвідчує рівень професійної компетентності перекладача у певній сфері. На сьогоднішній день це питання активно обговорюють деякі провідні

університети країни, адже питання підготовки перекладачів юридичної, економічної, військової спрямованості посідає одне з провідних місць у сучасній філологічній освіті [3, с.76].

Таким чином, на сьогоднішній день вже відомі випадки судових процесів між суб'єктами господарювання України та інших зарубіжних країн. У цих процесах вагому роль, як ми вже зазначали, відіграють перекладачі. Не можливо досягти порозуміння між установами, у яких нормативно-правові документи функціонують різними мовами. Крім того, перекладачу необхідно знати не лише специфічну термінологію у таких випадках, але і бути знайомим з нормативно-правовою базою та основами законодавства тих країн, мовами яких здійснюється переклад. Інакше, переклад не є ефективним, а у деяких випадках, навіть може призвести до незворотних наслідків.

Відтак вважаємо за доцільне звернути увагу на те, щоб доповнити Господарський процесуальний кодекс окремою статтею, яка б могла урегулювати повною мірою правовий статус перекладача в господарському процесі і унеможливити в майбутньому переривання, затягування і перешкоджання проведення господарського процесу загалом. Крім того, актуальним є питання розробки спецкурсів з юриспруденції для вузькопрофільних студентів-філологів, так як для того щоб мати висококваліфікованих спеціалістів в майбутньому, необхідно створити відповідні умови для їх розвитку.

Список використаних джерел

1. Науменко Л.П., Гордєєва А.Й. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську: навч. посібник. - Вінниця: Нова Книга, 2011. - 138 с.
2. Степанова Т.А. Правовой статус переводчика в хозяйственном процессе Украины // Науковий журнал ОНУ ім. І.І. Мечникова. - Одеса, 2009. - С.5-10.
3. Петришин О.В. Трудове право України: підручник. - К., 1990. - 240 с.